

شماره: ۲۴۵۲۵/ت/۱۴۸۹۸هـ

تاریخ: ۱۳۷۵/۴/۴

بسمه تعالی

سازمان برنامه و بودجه

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۳/۲۳ بنا به پیشنهاد شماره ۱۴۴۲ - ۵۵۵۷/۵ - ۱۰۲ مورخ ۱۳۷۴/۱۰/۱۹ سازمان برنامه و بودجه تصویب نمود:

نظام فنی و اجرایی طرحهای عمرانی کشور که از این پس به اختصار "نظام" نامیده می‌شود، با رعایت موارد زیر به شرح پیوست به اجرا گذاشته شود:

۱- با مسئولیت سازمان برنامه و بودجه و همکاری وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی یا وابسته به دولت، شهرداریها، بانکها و تشکلهای صنفی - تخصصی، ظرف مدت یک سال اقدامات زیر برای تحقق اصول نظام فنی و اجرایی طرحهای عمرانی کشور به عمل آید. تشخیص واحدهایی که همکاری آنان مورد نیاز است با سازمان برنامه و بودجه می‌باشد.

الف: تهیه پیش‌نویس لوایح مورد نیاز و پیشنهاد آن به هیأت وزیران برای تصویب و ارایه به مجلس شورای اسلامی،

ب: تهیه پیش‌نویس آیین‌نامه‌های اجرایی نظام و پیشنهاد آن برای تصویب به هیأت وزیران یا دیگر مراجع ذی‌ربط،

ج: تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های لازم در قالب مقررات موضوع بندهای "الف" و "ب".

۲- تمام دستگاههای اجرایی، شوراهای تخصصی و دیگر مراجع مربوط، تا تصویب و ابلاغ ضوابط یاد شده، اقدامها و تصمیم‌های مربوط به انجام مطالعات مورد نیاز طرحهای تحقیقاتی،

بنیادی، منطقه‌ای و جامع‌بخشی و نیز تهیه و اجرای طرحهای خود را با رعایت مقررات، قوانین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های موجود به عمل آورند.

۳- با توجه به ضرورت شمول عام نظام فنی و اجرایی کشور، سازمان برنامه و بودجه مکلف است، لایحه تسری نظام مذکور به کلیه سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی یا وابسته به دولت، از جمله شهرداریها و بانکها و نیز سازمانها و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است را تهیه و برای طرح در هیأت وزیران ارایه نماید.

۴- این تصویب‌نامه جایگزین مصوبه شماره ۷۲۵۰/ت ۱۶۶ هـ مورخ ۱۳۶۷/۳/۱۷ هیأت وزیران می‌باشد.

حسن حبیبی

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضاییه، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر معاون اجرایی رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها، مؤسسات و شرکتهای دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و دفتر هیأت دولت ابلاغ می‌شود.

نظام فنی و اجرایی طرحهای عمرانی کشور

۱- کلیات

گسترده‌گی ابعاد و ماهیت فعالیت‌های مربوط به تهیه، اجرا، نگهداری و بهره‌برداری طرحهای عمرانی کشور و آثار ناشی از چگونگی انجام آنها و نیز مصرف حجم قابل توجهی از منابع اقتصادی برای آن، و لزوم تنظیم این امور و هماهنگ کردن آن با دیگر امور کشور، ضرورت تصویب نظام فنی و اجرایی طرحهای عمرانی کشور را ایجاب می‌کند.

۲- تعریف

نظام فنی و اجرایی، عبارت است از مجموعه اصول، روشها، مقررات و ضوابط فنی، حقوقی و مالی حاکم بر تهیه، اجرا و ارزشیابی طرحهای عمرانی کشور و چگونگی انتخاب و بکارگیری عوامل دست‌اندرکار مربوط به آن و نیز تبیین مشخصات عوامل یاد شده و نحوه ارتباط بین آنها.

۳- نقش نظام فنی و اجرایی در تهیه و اجرای برنامه‌های عمرانی کشور

در فرایند برنامه‌ریزی که شامل موارد زیر می‌باشد:

الف: مطالعات بنیادی، تحقیقاتی، پایه، منطقه‌ای (آمایش سرزمین) و جامع بخشی،

ب: تعیین اهداف کلان و سیاستهای کلی،

پ: تعیین اولویتها و تخصیص منابع،

ت: تهیه طرحها،

ث: اجرای طرحها،

ج: ارزشیابی.

نظام فنی و اجرایی، با ارایه اصول، روشها، معیارها، مقررات و ضوابط فنی و اجرایی، و نحوه انتخاب و بکارگیری عوامل دست‌اندرکار مربوط در آن، در مراحل موضوع بندهای "ت"،

"ث" و "ج" نقش مؤثر و اساسی داشته و در مرحله "الف" نیز بر حسب مورد، نقش لازم خود را ایفا می‌کند.

۴- اصول و مبانی کلی حاکم بر نظام فنی و اجرایی

اصول و مبانی کلی حاکم بر نظام فنی و اجرایی شامل موارد زیر می‌باشد:

الف : استفاده بهینه از منابع و ظرفیتهای موجود و فراهم نمودن زمینه ایجاد ظرفیتهای جدید و مورد نیاز،

ب : بکارگیری اصول و مبانی علمی و فنی در جهت ارتقای تکنولوژی و سطح دانش فنی و صنعتی کشور و دستیابی به کیفیت مطلوبتر،

پ : جلب مشارکت بخش خصوصی و استفاده عملی از این بخش در تهیه و اجرای طرحهای عمرانی با توجه به قابلیتها، از طریق تهیه و تدوین روشهای بهینه برای انجام مراحل مختلف به‌طور جداگانه یا توأم،

ت : ایجاد زمینه مناسب برای بروز ابتکارات و خلاقیتها، به ویژه در جهت ایجاد منابع جدید، بالا بردن کیفیت، کم کردن هزینه و مدت اجرا،

ث : شناسایی، سازماندهی، طبقه‌بندی و تشخیص صلاحیت واحدهای مختلف مطالعات بنیادی، تحقیقاتی، پایه، منطقه‌ای، جامع‌بخشی، تهیه و اجرای طرح به‌طور جداگانه یا به صورت توأم (در موارد مجاز)، براساس ضوابط معین،

ج : تقویت توان فنی و اجرایی کشور، از طریق حمایت از نیروهای فنی داخلی و کمک به ایجاد واحدهای بزرگ برای انجام مراحل مختلف تهیه و اجرای طرح به‌طور جداگانه یا به‌طور توأم (در موارد مجاز)،

چ : فراهم ساختن تسهیلات برای صدور نیروی کار و خدمات فنی و مهندسی و اجرایی و تشویق و ترغیب و حمایت از آن،

ح : ایجاد زمینه آموزش و تربیت نیروی فنی و کارآمد متخصص برای تهیه و اجرای طرح، از طریق جلب همکاری و مبادله یافته‌های تجربی بین عوامل نظام فنی و اجرایی و دانشگاهها و مؤسسات علمی و تحقیقاتی کشور،

خ : جلب مشارکت عمومی، بانکها، نهادهای انقلاب اسلامی و مؤسسات اعتباری مستقل یا عام‌المنفعه برای سرمایه‌گذاری در طرحهای عمرانی کشور که دارای توجیه فنی - اقتصادی هستند،

د : ارزشیابی زمانبندی شده از عملکرد این نظام، مشتمل بر ضوابط، معیارها، روشها و عوامل دست‌اندرکار مطالعاتی و تهیه و اجرای طرح و انعکاس نتایج مربوط، به منظور اصلاح نظام،

ذ : الزام به مستندسازی در مورد تمام وقایع و جریانهای مربوط به مراحل مطالعاتی و تهیه و اجرای طرح و پیش‌بینی اقدامات مربوط به ایسن فعالیت در شرح وظایف و قراردادهای،

ر : طراحی و استقرار فرآیندی علمی، دقیق و عملی برای الزام به گزارش‌دهی و گزارش‌گیری از جریان تهیه و اجرای طرحهای عمرانی در دوره‌های زمانی معین.

۵ - گستره نظام فنی و اجرایی

گستره یا مباحث طرح شده در نظام فنی و اجرایی، شامل موارد زیر می‌باشد:

الف: مطالعات بنیادی، تحقیقاتی، پایه، منطقه‌ای (آمایش سرزمین) و جامع‌بخشی،

ب : معیارها، استانداردها و ضوابط فنی،

پ : تهیه طرح،

ت : اجرای طرح،

ث : ارزشیابی.

۶ - تهیه طرح

تهیه طرح شامل موارد زیر می‌باشد:

الف: مدیریت بر تهیه طرح،

ب : مطالعات شناسایی، توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی (امکان‌سنجی)

اولیه،

پ : مطالعه و طراحی اولیه و توجیه فنی، اقتصادی و اجتماعی (امکان‌سنجی) نهایی،

۷- مدیریت بر تهیه طرح

مدیریت بر تهیه طرح شامل موارد زیر می‌باشد:

- الف : مدیریت بر تهیه طرح از جنبه ایفای وظایف قانونی غیر قابل واگذاری،
- ب : خدمات مدیریت تهیه طرح.

۸- اجرای طرح

اجرای طرح شامل موارد زیر می‌باشد:

- الف : مدیریت بر اجرای طرح از جنبه ایفای وظایف قانونی غیر قابل واگذاری،
- ب : خدمات مدیریت و کنترل،
- پ : خدمات و فعالیتهای اجرایی.

۹- خدمات مدیریت و کنترل

خدمات مدیریت و کنترل شامل موارد زیر می‌باشد:

- الف : خدمات مدیریت اجرای طرح،
- ب : کنترل‌های مهندسی،
- ث : کنترل پروژه،
- ت : نظارت.

۱۰ - خدمات و فعالیتهای اجرایی

خدمات و فعالیتهای اجرایی شامل موارد زیر می‌باشد:

- الف : طراحی تفصیلی و اجرایی،
- ب : تهیه و ساخت کالا و تجهیزات،
- پ : پیمانکاری اجرا (عملیات اجرایی و نصب)،
- ت : آماده سازی برای بهره‌برداری.

۱۱- شرح اصول و مبانی حاکم بر نظام فنی و اجرایی

با توجه به مباحث مطروحه در گستره فوق، مشروح اصول و مبانی حاکم بر نظام فنی و اجرایی طرحهای عمرانی، طبق شرح معین شده در هر یک از بخش‌های زیر می‌باشد:

(الف): مطالعات بنیادی و تحقیقاتی (شامل مطالعات پایه، جامع‌بخشی، منطقه‌ای، آمایش

سرزمین، تحقیقات و نظایر آن)

(ب): معیارها، استانداردها و ضوابط فنی،

(پ): تهیه طرح،

(ت): اجرای طرح،

(ث): ارزشیابی.

(الف) مطالعات بنیادی و تحقیقاتی (شامل مطالعات پایه، جامع‌بخشی، منطقه‌ای،
آمایش سرزمین، تحقیقات و نظایر آن)

۱۲ - تعریف

مطالعات بنیادی و تحقیقاتی، مطالعاتی است که نتایج حاصل از آنها منجر به تصمیم‌گیری کلی در مورد برنامه‌ها و شناخت طرحها و مدیریت آنها می‌شود یا دستاوردهای علمی نظیر معیارها و استانداردهای فنی یا اطلاعات پایه را نتیجه می‌دهد.

۱۳ - اصول حاکم بر انجام مطالعات بنیادی و تحقیقاتی

اصول حاکم بر انجام مطالعات بنیادی و تحقیقاتی به شرح زیر می‌باشد:

الف: انجام مطالعات تحقیقاتی و بنیادی در قالب روشهای معتبر در تحقیقات علمی و

آخرین دستاوردهای مطالعاتی جهانی در زمینه‌های مرتبط،

ب: انجام مطالعات با حداکثر استفاده از منابع و امکانات داخلی،

پ: انجام مطالعات توسط واحدهای تشخیص صلاحیت شده در بخش تهیه طرح برای

مطالعات بنیادی یا مؤسسات معتبر پژوهشی برای کارهای تحقیقاتی، در قالب قرارداد

و شرح خدمات مشخص،

ت: ارجاع کار از طرف دستگاههای اجرایی به مؤسسات علمی و یا تخصصی جهت

طرحهای مطالعات بنیادی و تحقیقاتی و همچنین انعقاد قرارداد مربوط، با تأیید

سازمان برنامه و بودجه خواهد بود،

ث: بکارگیری سایر اصول مندرج در بخش تهیه طرح، اعم از تشخیص صلاحیت، قیمت

و ارجاع کارها بر حسب مورد برای واحدهای متولی انجام این مطالعات.

(ب) معیارها، استانداردها و ضوابط فنی

۱۴ - تعریف

معیارها، استانداردها و ضوابط فنی، عبارتند از مجموعه‌ای از مشخصات فنی، روشها، ضوابط و دستورالعمل‌هایی که براساس اصول علمی و فنی موجود در کشور و جهان، با توجه به شرایط اقلیمی، زیست محیطی، اجتماعی و امکانات موجود برای پذیرش طرح از نظر فنی و اقتصادی، تضمین ایمنی، حفاظت اطلاعات و بهبود کیفیت طراحی، اجرا، نگهداری و بهره‌برداری طرحها تهیه و تدوین می‌شوند.

۱۵ - اصول و مبانی حاکم بر تهیه و تدوین معیارها، استانداردها و ضوابط فنی

اصول و مبانی حاکم بر تهیه و تدوین معیارها، استانداردها و ضوابط فنی به شرح زیر می‌باشد:

الف: ارتقای سطح دانش فنی و کیفیت در بخشهای مختلف، از طریق تدارک استانداردهای لازم متکی بر اصول علمی و فنی کشور و جهان،

ب: تنظیم و حفظ روابط فنی بین واحدهای مدیریت بر تهیه و اجرای طرح، واحدهای خدمات مدیریت تهیه یا اجرای طرح، واحدهای تهیه طرح، واحدهای اجرای طرح و وظایف و روش انجام کار هر یک از آنها،

پ: تأمین و تعیین معیارها، استانداردها و تیپ نمودن روشهای مورد نیاز مطالعاتی، طراحی، ساخت، مدیریت، کنترل، نظارت، نگهداری، بهره‌برداری و ارزشیابی، با استفاده از تجارب مؤسسات معتبر بین‌المللی،

ت: استاندارد نمودن اجرا و محصولات، با اولویت بخش ساختمانی، تا حد امکان لازم برای انبوه‌سازی،

ث: برنامه‌ریزی متمرکز و جامع‌نگرانه برای تهیه معیارها، استانداردها و ضوابط فنی، به منظور جلوگیری از هر نوع دوباره‌کاری در این زمینه،

ج : فراهم ساختن زمینه آموزش و ترویج استانداردها، معیارها و ضوابط فنی و برقراری تشویق و ترغیب در مورد اشخاصی که دستاورد عینی در تهیه و تدوین و رایسه استاندارد و معیارهای با کیفیت بالا را دارند،

چ : استفاده از مؤسسات، انجمنها، شرکها و سازمانهای تحقیقاتی در بخشهای مختلف دولتی، تعاونی و خصوصی در تدوین استانداردها و معیارها و تشویق و حمایت آنها. تهیه و تدوین استانداردهای فنی کارهای تخصصی از طریق واحدهای تخصصی ذی ربط (اعم از دولتی و غیردولتی) و با همکاری سازمان برنامه و بودجه صورت می گیرد و تأیید و ابلاغ آن از سوی سازمان مذکور خواهد بود.

ح : پیش بینی سازوکار کنترل برای الزام به رعایت معیارها، استانداردها و ضوابط فنی، به منظور ارتقای کیفیت طرحها، تولیدات و محصولات ساختمانی و صنعتی و انفورماتیکی.

(پ) تهیه طرح

۱۶ - تعریف

تهیه طرح، عبارت است از انجام تحقیق، بررسی، مطالعه و طراحی مورد لزوم برای شناسایی، توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی و به طور کلی، فعالیتهایی که منجر به پذیرش یا رد طرح (به معنای توصیه به سرمایه گذاری یا عدم سرمایه گذاری در طرح) می شود و نیز اقداماتی که به منظور برنامه ریزی، ساماندهی و هدایت و راهبری و مراقبت و کنترل بر فعالیتهای فوق انجام می گیرد. فعالیتهای مختلف تهیه طرح به شرح زیر تقسیم بندی می شوند:

الف: مدیریت بر تهیه طرح، شامل:

۱- مدیریت بر تهیه طرح از جنبه ایفای وظایف قانونی غیر قابل واگذاری،

۲- خدمات مدیریت تهیه طرح،

ب: مطالعات شناسایی، توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی (امکان سنجی) اولیه،

پ: مطالعه و طراحی اولیه و توجیه فنی اقتصادی، اجتماعی و زیست - محیطی (امکان سنجی) نهایی.

۱۷ - اصول و مبانی حاکم بر تهیه طرح

اصول و مبانی حاکم بر تهیه طرح شامل موارد زیر می باشد:

الف: انجام مطالعه و طراحی مورد لزوم برای شناسایی، توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی (تهیه طرح) در قالب مطالعات جامع بخشی، منطقه ای و برنامه های توسعه و ضوابط، معیارها و استانداردهای فنی و اقتصادی و آرایه گزارش مربوط، همراه با مقایسه و تحلیل گزینه پیشنهادی و سایر گزینه ها،

تبصره: ارزیابی زیست محیطی طرح های توسعه باید بر اساس تبصره (۸۲) قانون برنامه دوم و الگوهای مصوب شورای عالی حفاظت محیط زیست صورت پذیرد.

- ب : رعایت هماهنگی طرح با سایر طرحهای مربوط و ضوابط آمایش سرزمین،
- پ : تهیه طرح براساس استفاده حداکثر از منابع و امکانات محلی و داخلی،
- ت : جلب مشارکت مردم و استفاده از نظریات آنها در تهیه طرح، به ویژه در طرحهایی که مستقیماً با زندگی مردم مرتبط است،
- ث : تعیین دستگاه بهره‌بردار (به استثنای طرحهای انفورماتیکی) و انجام بررسیها و مطالعات مربوط به سازماندهی و شیوه‌های نگهداری و بهره‌برداری و همچنین تهیه برنامه زمانبندی عملیات آماده‌سازی برای بهره‌برداری در مرحله تهیه طرح،
- ج : انجام خدمات تهیه طرح (اعم از خدمات مدیریت یا خدمات تهیه طرح) توسط واحدهای تشخیص صلاحیت شده، تحت عنوان واحد خدمات مدیریت تهیه طرح و واحد خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح، بر طبق شرح خدمات تیپ یا غیر تیپ مصوب سازمان برنامه و بودجه،
- بدیهی است امر سیاستگذاری، تصمیم‌گیریهای اساسی، برنامه‌ریزی و کنترل کلان (وظایف قانونی غیر قابل واگذاری)، همچنان بر عهده واحد مدیریت بر تهیه طرح (دستگاه اجرایی) خواهد بود،
- تبصره : ارجاع کارهای خدمات مدیریت تهیه طرح به واحدهای بخش خصوصی یا تعاونی به تدریج و همراه با ایجاد شرکتها و مؤسسات تشخیص صلاحیت شده در این مورد در قالب شرح خدمات و قرارداد مشخص انجام خواهد گرفت،
- چ : بالا بردن کیفیت خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح از طریق ایجاد رقابت سازنده بین واحدهای تشخیص صلاحیت شده در هنگام ارجاع کار در موارد لازم و ممکن و ارزیابی جامع پیشنهادها در یافتی از این واحدها در هیأت‌های تخصصی که اعضای آن توسط دستگاه اجرایی از میان اهل خبره تعیین می‌شوند، برای تهیه مناسبترین پیشنهاد، ضوابط انتخاب هیأت‌های تخصصی و روش بررسی و اخذ تصمیم در این هیأتها در مورد کارهای غیر تیپ و همچنین در مورد آن دسته از کارهای تیپ که هر یک از ضوابط یا استانداردهای معین شده از سوی سازمان برنامه و بودجه مورد عمل قرار نگیرد، طبق آیین‌نامه‌ای است که بنا به پیشنهاد سازمان مزبور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

- ح : بررسی و تصویب نتایج خدمات تهیه طرح توسط دستگاه اجرایی و در صورت نیاز با استفاده از هیأت‌ها یا مؤسسات تخصصی صلاحیتدار یا واحد خدمات مدیریت تهیه طرح، به منظور اعمال کنترل‌های فنی، زیست محیطی و اقتصادی،
- خ : ایجاد انگیزه و اتخاذ سیاست‌های لازم برای استانی کردن واحدهای خدماتی مشاوره‌ای تهیه طرح،
- د : بهنگام نمودن اطلاعات فنی و علمی افراد کلیدی شاغل در مدیریت بر تهیه طرح، از طریق آموزش،
- ذ : اتخاذ تدابیری برای حمایت و حفظ نیروهای کارآمد فنی در واحدهای مدیریت بر تهیه طرح (دستگاه اجرایی) با بکارگیری اصل دستمزد در مقابل کار،
- ر : تعیین ضوابط انتخاب و ارزشیابی در مورد افراد کلیدی شاغل در مدیریت بر تهیه طرح،
- ز : سازماندهی متناسب واحدهای مدیریت بر تهیه طرح و احتراز از واگذاری وظیفه مدیریت بر تهیه طرح به دستگاههایی که وظیفه اصلی آنها انجام فعالیت‌های دیگری است و انتقال کارشناسان مربوط به واحدهایی که وظیفه مستقیم در این مورد دارند.
- تبصره : مدیریت بر تهیه طرح‌های انفورماتیکی مشمول این بند نیست.

۱۸ - اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای خدمات مدیریت تهیه طرح و واحدهای خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح

اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای خدمات مدیریت تهیه طرح و واحدهای خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:

- الف : براساس قوانین و مقررات مربوط در زمینه فعالیت‌های نظام فنی و اجرایی تشکیل یافته و انجام خدمات مزبور در موضوع فعالیت یا شرح وظایف آنها قید شده باشد،
- ب : دارا بودن تحصیلات تخصصی مربوط (حداقل لیسانس) و تجربه مفید و مؤثر برای واحدهای شخص حقیقی، هیأت مدیره، مدیر عامل و کارکنان فنی شرکتها و مؤسسات، سوابق کاری و تحقیقاتی، مخزن و بانک اطلاعات فنی منظم، امکانات

نرم‌افزاری، سخت‌افزاری و حسن‌عمل و شیوه‌مدیریت در این واحدها و نظام‌های فعال در سازمان آنها، از جمله نظام کیفیت،

پ: نداشتن ممنوعیت قانونی یا محکومیت و محرومیت مؤثر در موضوع فعالیت‌های مندرج در این نظام در مورد هر واحد، هیأت‌مدیره و مدیرعامل و نیز اشخاص حقیقی که به صورت واحدهای مستقل برای تمام یا برخی از خدمات این مرحله تأیید صلاحیت می‌شوند،

ت: منظور داشتن اقداماتی از قبیل لغو صلاحیت، تنزل رتبه و محرومیت از ارجاع کار برای واحدهایی که در کارهای خود استانداردها و اصول فنی را مراعات ننموده یا گزارش‌های لازم از پیشرفت کار خود را به موقع ارسال نمی‌نمایند،

ث: دارا بودن استقلال از نظر مالی، مدیریت فنی و اجرایی (به استثنای دفاتر فنی مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت)، به منظور ایجاد ثبات نسبی در مدیریت و عوامل مؤثر در تشخیص صلاحیت این واحدها،

ج: در مورد تشخیص صلاحیت واحدهای خارجی تهیه طرح، علاوه بر مراتب فوق که حسب مورد ملاک عمل می‌باشد، حصول شرایط زیر نیز ضروری است:
۱- واحد خارجی باید تعهد نماید کار را با مشارکت مؤثر واحدهای ایرانی به انجام رساند.

۲- دارای تخصص، حسن‌عمل و تجربه ممتاز در انجام کار (با اولویت سابقه کار در کشور ثالث) بوده و صلاحیت انجام کار در رشته مورد نظر در کشور متبوع خود را داشته باشد.

۱۹- اصول و مبانی حاکم بر ارجاع کار به واحدهای خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح (واحدهای تهیه طرح)
اصول و مبانی حاکم بر ارجاع کار به واحدهای خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح (واحدهای تهیه طرح) به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف: ارجاع کار خدمات مدیریت تهیه طرح یا خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح به واحدهای تشخیص صلاحیت شده با توجه به حسن سابقه و کیفیت انجام کارهای قبلی توسط آنها،

ب: در نظر گرفتن تجربه این واحدها از نظر موضوع و منطقه اجرای کار و استفاده از ظرفیت و توانایی آنها،

پ: اولویت ارجاع کار به واحدهای محلی در شرایط یکسان،

ت: عدم انجام خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات تهیه طرح به‌طور یکجا توسط یک واحد از بخش خصوصی یا تعاونی،

ث: ایجاد زمینه‌های رقابت و سبقت بین این واحدها در جهت ارتقای کیفی و کاهش هزینه‌های اجرایی طرحها،

ج: امکان استفاده از مجموعه چند واحد در کارهای بزرگی که قابل تقسیم برای ارجاع به واحدهای داخلی موجود به‌طور جداگانه نیستند، در جهت کمک و تسهیل در ایجاد واحدهای بزرگ،

چ: استفاده از واحدهای خارجی صرفاً در موارد استثنایی و خاص که زمینه تخصصی آن در کشور موجود نباشد، بنابه پیشنهاد دستگاه اجرایی ذی‌ربط (حاوی روش واگذاری کار) و با تأیید سازمان برنامه و بودجه، از طریق و با مسؤلیت مشترک و تضامنی واحدهای ایرانی و خارجی تشخیص صلاحیت شده.

تبصره: در مورد کارهای معین با پیشنهاد مشترک دستگاه اجرایی و سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیأت وزیران می‌توان تصمیم‌هایی خارج از چهارچوب این بند اتخاذ نمود.

۲۰- اصول و مبانی حاکم بر قراردادهای خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات

مشاوره‌ای تهیه طرح

اصول و مبانی حاکم بر قراردادهای خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف: تعیین شرح خدمات، تأییدات، تکالیف، وظایف، تعهدات و اختیارات طرفین قرارداد، به طور جامع و مانع و روشن و قابل انجام و بر اساس رعایت حقوق طرفین به طور منطقی،

ب: تأکید بر رعایت معیارها و استانداردها و ضوابط فنی، اقتصادی و اجرایی ملی و استفاده از امکانات و تواناییهای داخلی و مصالح محلی در شرح خدمات و شرایط قرارداد،

پ: پیش‌بینی تضمین‌های لازم و تکالیف مشخص در قرارداد در صورت عدول از تعهدات و یا سایر مراتب مندرج در جزء "الف" بند (۲۰) توسط هر یک از طرفین و نیز اتخاذ تمهیدات لازم برای جبران خسارت‌های احتمالی و مسئولیت‌پذیری واحدهای خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح مانند پوشش‌های بیمه‌ای،

ت: استفاده از تضمین‌های صنفی و پوشش‌های بیمه‌ای برای ایفای تعهدات همانند تضمین‌های متکی بر بانکها و مؤسسات دولتی در قالب ضوابطی که بدین منظور تدوین می‌شوند،

ث: تعیین روش و مرجعی برای حل و فصل سریع اختلافات،

ج: استفاده از متون و شرایط عمومی و شرح خدمات تیپ برای قراردادهای رشته‌های مختلف خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات تهیه طرح که برای آن متون تیپ ابلاغ شده یا می‌شوند،

۱- سازمان برنامه و بودجه مکلف است با همکاری دستگاه اجرایی، شرح خدمات تیپ و موارد غیر تیپ را تهیه نماید.

۲- تهیه و بکارگیری متون و شرایط و شرح خدمات غیر تیپ تنها در مواردی که استفاده از متون تیپ میسر نباشد، براساس آیین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، مشخص خواهد شد.

چ: پیش‌بینی حد معقول و منطقی برای تغییر حجم خدمات، مبلغ و مدت در قالب موضوع قرارداد،

ح : واحد خدمات تهیه طرح باید متعهد شود که تعداد نسخه‌های لازم و نیز نسخه اصلی مدارک، اسناد، محاسبات و نقشه‌های مرتبط با قرارداد را همراه با گزارشها و انجام خدمات مربوط، در موعد مقرر به کارفرما تحویل دهد.

۲۱ - اصول و مبانی حاکم بر نرخ گذاری و نحوه پرداخت حق‌الزحمه قراردادهای

خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح

اصول و مبانی حاکم بر نرخ گذاری و نحوه پرداخت حق‌الزحمه قراردادهای خدمات مدیریت تهیه طرح و خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف : تهیه فرمولهای استاندارد و ضوابط عمومی و نحوه کاربرد آن برای محاسبه حق‌الزحمه یا تعرفه این خدمات در رشته‌های مختلف که امکان یکسان‌سازی روش محاسبه آنها وجود دارد، با توجه به تخصصهای مورد نیاز و بازده‌های متعارف در کشور و بر مبنای نرخهای رایج و معقول برای دستمزدها، تجهیزات و وسایل و هزینه تکنولوژی،
ب : مستقل نمودن فرمولهای محاسبه حق‌الزحمه یا تعرفه این خدمات از مبلغ برآورد اجرای کار، موارد استثنا با تصویب سازمان برنامه و بودجه می‌باشد،

پ : تأیید روش عمل، در مواردی که استفاده از روش مصوب ابلاغی برای محاسبه حق‌الزحمه یا تعرفه انجام خدمات مقدور نیست، براساس آیین‌نامه‌ای است که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و با بکارگیری روشهای مندرج در جزء "ج" بند (۱۷) و جزء "ث" بند (۱۹) با رعایت اصل رقابت در تعیین قیمت با حفظ کیفیت کار به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

(ت) اجرای طرح

۲۲ - تعریف

به طور کلی، اجرای طرح، شامل انجام خدمات فعالیت‌های مشروح زیر است.

الف : انجام وظایف قانونی غیرقابل واگذاری، نظیر انتخاب روش اجرا که لزوماً توسط

کارفرما (دستگاه اجرایی) انجام می‌گیرد.

ب : خدمات مدیریت و کنترل، مشتمل بر:

۱- مدیریت اجرا،

۲- کنترل‌های مهندسی،

۳- کنترل پروژه،

۴- نظارت.

پ : خدمات و فعالیت‌های اجرایی، مشتمل بر:

۱- طراحی تفصیلی و اجرایی،

۲- تهیه یا ساخت کالا و تجهیزات،

۳- پیمانکاری اجرا (عملیات اجرایی، نصب)،

۴- آماده‌سازی برای شروع بهره‌برداری.

۲۳- اصول و مبانی حاکم بر اجرای طرح

اصول و مبانی حاکم بر اجرای طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف : شروع اقدامات مربوط به مرحله اجرای طرح، منوط به اتمام مرحله تهیه طرح و

پذیرش (یا توصیه به سرمایه‌گذاری) طرح می‌باشد،

ب : انجام فعالیت مدیریت برای اجرای طرح از جنبه وظایف قانونی غیرقابل واگذاری

(جزء "الف" بند ۲۲) در طرح‌هایی که ماهیتاً باید به صورت ملی باشند، توسط دستگاه

اجرایی مرکزی و ایجاد زمینه مناسب برای استانی نمودن اجرای طرح‌های دیگر،

پ : انعقاد پیمان یا قرارداد برای هر یک از فعالیتهای اجرای طرح، به شرط حصول اطمینان از تأمین بودن اعتبارات مورد نیاز تا اتمام و تکمیل کار و نیز تأمین سایر منابع از قبیل زمین، پروانه ساختمان، آب و برق،

ت : انجام فعالیتهای مختلف اجرای طرح به طور جداگانه و یا به طور توأم در مواردی که در این نظام اجرای آنها به طور توأم مجاز شناخته شده، توسط واحدهای تشخیص صلاحیت شده برای هر فعالیت در قالب ضوابط حاکم بر قراردادها، پیمانها، قیمتها، تعرفه‌ها، نحوه ارجاع کارها، معیارها، ضوابط و مشخصات فنی و روش بازرسی فنی،

ث : فراهم ساختن زمینه ایجاد و تشخیص صلاحیت واحدهایی که توانایی انجام مجموعه فعالیتهایی که ارجاع توأم آنها مجاز شناخته شده است را دارا باشند،

تبصره : مادام که تعداد واحدهای تشخیص صلاحیت شده که برای انجام مجموعه خدمات و فعالیتهای اجرای طرح که به طور توأم قابل واگذاری به یک واحد هستند تکافوی کارهای مزبور را ندارد، می‌توان از گروههای مشارکت یا همکاری متشکل از واحدهایی که برای فعالیتهای و بخشهای مختلف کار مورد نظر به طور جداگانه تشخیص صلاحیت شده‌اند، استفاده نمود،

ج : تأکید بر اصل انتخاب قیمت معقول در اجرای طرح،

چ : نظارت بر عملیات اجرایی یا نصب توسط واحدهای تشخیص صلاحیت شده به طور مستمر،

ح : کنترل پروژه‌های مهم ملی با روشهای پیشرفته و توسط واحدهای خدمات مدیریت اجرای طرح یا واحدهای کنترل پروژه،

خ : فراهم ساختن زمینه انجام کنترلهای کیفی کار و نیز کنترل پروژه توسط واحدهای تشخیص صلاحیت شده‌ای که در زمینه ساخت و نصب و اجرای عملیات فعالیت دارند، در کارهای مورد قرارداد خود،

د : تهیه نقشه‌های اجرایی (طراحی تفصیلی و اجرایی) با رعایت فاصله زمانی منطقی با شروع عملیات اجرایی و نصب،

ذ : ایجاد انگیزه و اتخاذ سیاستهای لازم برای شکل واحدهای محلی اجرای طرح،

- ر: کنترل مدارک فنی، محاسباتی، نقشه‌های اجرایی (کنترل‌های مهندسی) توسط دستگاه اجرایی و در صورت نیاز، با استفاده از هیأتها یا مؤسسات ذیصلاحیت،
- ز: پیش‌بینی انجام فعالیت‌های مربوط به ایجاد آمادگی برای بهره‌برداری از طرح در قالب برنامه زمانبندی شده،
- ژ: ایجاد روش مناسب برای تعیین و دریافت میزان واقعی مالیات و سایر حقوق دولتی در این مرحله،
- س: پیش‌بینی سازماندهی مناسب و نحوه آموزش نیروی انسانی دستگاه نگهداری و بهره‌برداری و تهیه و تدوین ضوابط لازم برای تحویل و تحول پروژه‌های انجام شده از دستگاه اجرایی به بهره‌بردار،
- ش: پیش‌بینی تدابیر لازم در اجرا به منظور رعایت اصول ایمنی و بهداشت محیط کار و حداقل تسهیلات رفاهی،
- ص: فراهم نمودن زمینه بکارگیری نیروی انسانی ماهر و متخصص در اجرای کارها، از طریق واحدهایی که برای این امور ایجاد و تشخیص صلاحیت می‌شوند و استفاده از آن در تدارک سازمان یافته نیروی کار.

۲۴ - تعریف واحد اجرای طرح

واحدهای اجرای طرح، عبارتند از واحدهای تشخیص صلاحیت شده‌ای که مسؤلیت اجرای هر یک از خدمات و فعالیت‌های مندرج در جزء "ب" و "پ" بند (۲۲) را به صورت جداگانه یا به‌طور توأم برای فعالیت‌های بندهای فوق که انجام توأم آنها در این نظام مجاز شناخته شده است، برعهده می‌گیرند.

۲۵- اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای اجرای طرح

اصول و مبانی حاکم بر تشخیص صلاحیت واحدهای اجرای طرح، به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف: این واحدها باید براساس مقررات مربوط در زمینه فعالیت‌های نظام فنی و اجرایی تشکیل یافته و در موضوع فعالیت یا شرح وظایف آنها، انجام خدمات مربوط مندرج در جزء "ب" و "پ" از بند (۲۲) قید شده باشد،

ب : دارا بودن تحصیلات مربوط دانشگاهی (حداقل لیسانس) و تجربه مفید و موثر برای واحدهای شخص حقیقی و مدیر عامل، اعضای هیات مدیره، و به طور کلی، مدیران و افراد مسؤل در بخشهای حایز اهمیت در شرکتهای و مؤسسات و همچنین در کارکنان فنی این واحدها (به استثنای کارکنان فنی در مورد واحدهای پیمانکاری اجرا)،

تبصره : در مورد اعطای صلاحیت به واحدهای پیمانکاری اجرای محلی تشخیص صلاحیت شده موجود، برای مدیران فعلی آنان به شرط دارا بودن تجربه مفید و مؤثر، شرط دارا بودن تحصیلات دانشگاهی الزامی نیست.

پ : نداشتن ممنوعیت قانونی یا محکومیتهای مؤثر در موضوع خدمات و فعالیتهای مندرج در این نظام، در مورد هر واحد، هیات مدیره و مدیر عامل آن و نیز اشخاص حقیقی که به صورت واحدهای مستقل برای تمام یا برخی از خدمات و فعالیتهای این مرحله تعیین صلاحیت می شوند،

ت : منظور داشتن اقداماتی از قبیل لغو صلاحیت، تنزل رتبه و محرومیت از ارجاع کار برای واحدهایی که استانداردها و اصول فنی را مراعات ننموده یا گزارشهای لازم از پیشرفت کار خود را به موقع گزارش و ارسال نمی نمایند،

ث : ملاک عمل قرارداد سوابق کاری و حسن عمل، شیوه مدیریت در واحدهای مختلف اجرای طرح و نظامهای فعال حاکم در سازمان آنها از جمله نظام کیفیت،

ج : دارا بودن امکانات سرمایه ای متناسب، بر حسب نوع فعالیت (مالی، اعتباری و ماشین آلات) و تراز مثبت عملکرد مالی و مالیاتی در پنج سال گذشته قابل ارایه،

چ : ملاک عمل قرارداد تجربه مدیریت برای مدیر عامل و هیات مدیره و مسؤلین بخشهای حایز اهمیت در این واحدها،

ح : دارا بودن استقلال از نظر مالی (به استثنای مؤسسات و دفاتر فنی وابسته به دولت)، مدیریت فنی و اجرایی و ثبات نسبی در مدیریت و عوامل مؤثر در تشخیص صلاحیت در این واحدها،

خ : دارا بودن امکانات سخت افزاری و نرم افزاری و مخزن و بانک اطلاعاتی منظم فنی (به استثنای واحدهای کوچک محلی)،

د : در مورد تشخیص صلاحیت واحدهای خارجی اجرای طرح، علاوه بر بندهای فوق که حسب مورد ملاک عمل می‌باشند، حصول شرایط زیر ضروری است:

۱- واحدهای خارجی باید تعهد نمایند کار را با مشارکت مؤثر واحدهای ایرانی به انجام رسانده و در سازمان اجرایی و نیز دیگر نیازهای پروژه به همین ترتیب مسؤلیت و بازار کار را به امکانات داخلی بسپارند،

تبصره : در مورد خدمات و فعالیتهای اجرایی (کارهای موضوع جزء "پ" بند ۲۲) میزان درصد سهم‌الشرکه ایرانی حداقل ۵۱ درصد می‌باشد.

۲- دارای تخصص، حسن عمل و تجربه ممتاز در انجام کار (با اولویت سابقه کار در کشور ثالث) بوده و صلاحیت انجام کار در رشته مورد نظر را در کشور متبوع خود کسب نموده باشد.

۲۶- اصول و مبانی حاکم بر ارجاع کار به واحدهای اجرای طرح

اصول و مبانی حاکم بر ارجاع کار به واحدهای اجرای طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف : تأکید بر رعایت صلاحیت فنی، ظرفیت کاری و حسن سابقه واحدهای اجرای طرح در ارجاع کار به این واحدها،

ب : تأکید بر ارجاع کارهای موضوع جزء "پ" بند ۲۲ (به استثنای خدمات طراحی تفصیلی و اجرایی) به صورت مناقصه و ممنوعیت واگذاری این کارها با ترک مناقصه، روش لازم برای کارهایی که از طریق سرمایه‌گذاری واحدهای غیر مشمول این مصوبه انجام می‌شود و نیز موارد استثنایی طبق ضوابط مصوب هیأت وزیران خواهد بود،

پ : تدوین ضوابط و شرایط مشخص برای مناقصه‌گذاری و تعیین برنده مناقصه بر مبنای مقایسه فنی - اقتصادی پیشنهادها و قیمت معقول،

ت : رعایت اصل عدم تمرکز و اولویت انجام کارهایی که ماهیت استانی دارند در شرایط مساری توسط واحدهای محلی،

ث : استفاده از مجموعه چند واحد اجرای طرح در انجام کارهای فراتر از ظرفیت واحدهای تشخیص صلاحیت شده داخلی و نیز کارهای مرکب از رشته‌های تخصصی متفاوت در قالب گروه همکاری یا یک واحد حقوقی،

ج : ارجاع کارهای خدمات مرحله اجرای طرح در موارد زیر به‌طور توأم مجاز نیست،

۱- خدمات مدیریت اجرای طرح، با خدمات نظارت،

۲- خدمات مدیریت اجرای طرح، با خدمات و فعالیت‌های اجرایی،

۳- خدمات مدیریت اجرای طرح، با خدمات مدیریت تهیه طرح،

۴- خدمات مدیریت اجرای طرح، با خدمات تهیه طرح،

۵- خدمات کنترل‌های مهندسی، با خدمات و فعالیت‌های اجرایی،

۶- خدمات نظارت، با تهیه و ساخت کالا، پیمانکاری اجرا و آماده‌سازی برای بهره‌برداری،

چ : رعایت اصل ارجاع کامل یک کار، براساس برآورد مصوب کل کار، در مورد کارهایی که نوعاً و به صورت معمول باید به‌طور یکجا واگذار شوند،

تبصره : در مورد کارهای فراتر از ظرفیت واحدهای تشخیص صلاحیت شده داخلی، مشروط بر رعایت صرفه اقتصادی و امکان‌پذیری اجرا، تقسیم کار برای واگذاری آن به واحدهای دارای صلاحیت داخلی ارجح می‌باشد.

ح : استفاده از واحدهای خارجی اجرای طرح صرفاً در موارد استثنایی که امکان اجرا توسط واحدهای داخلی موجود نیست، بنا به پیشنهاد دستگاه اجرایی مربوط، جاری روش واگذاری کار، با تأیید سازمان برنامه و بودجه از طریق و با مسئولیت مشترک و تضامنی واحدهای ایرانی و خارجی تشخیص صلاحیت شده،

تبصره ۱: در مورد خدمات و فعالیت‌های اجرایی (کارهای موضوع جزء "پ" بند ۲۲) میزان سهم‌الشرکه ایرانی حداقل ۵۱ درصد می‌باشد،

تبصره ۲: در مورد کارهای معین با پیشنهاد مشترک دستگاه اجرایی و سازمان برنامه و بودجه و با تصویب هیأت وزیران می‌توان تصمیم‌هایی خارج از چارچوب فوق اتخاذ نمود.

خ: عدم انجام کار به صورت امانی توسط دستگاههای اجرایی جز در موارد خاص که استفاده از سایر روشهای مصوب ممکن و یا به صلاح نمی‌باشد.

۲۷ - اصول و مبانی حاکم بر قراردادها و پیمانهای اجرایی طرح

اصول و مبانی حاکم بر قراردادها و پیمانهای اجرایی طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف: تعیین شرح خدمات، تأییدات، تکالیف، وظایف، تعهدات و اختیارات طرفین قرارداد یا پیمان به‌طور جامع و مانع و روشن و قابل انجام براساس رعایت حقوق طرفین به‌طور منطقی،

ب: پیش‌بینی تضمین‌های لازم و تکالیف مشخص در پیمان یا قرارداد، در صورت عدول از تعهدات و سایر مراتب مندرج در جزء "الف" بند (۲۷) توسط هر یک از طرفین پیمان یا قرارداد و اتخاذ تمهیدات لازم برای جبران خسارتهای احتمالی وارده به طرف مقابل و مسؤولیت‌پذیری این واحدها از قبیل پوششهای بیمه‌ای،

پ: استفاده از تضمین‌های صنفی و پوششهای بیمه‌ای برای ایفای تعهدات، همانند تضمین‌های متکی بر بانکها و مؤسسات دولتی در قالب ضوابطی که بدین منظور تدوین می‌شود،

ت: تأکید بر رعایت استانداردها، معیارها و ضوابط فنی، اقتصادی و اجرایی ملی و استفاده از امکانات و تواناییهای داخلی و مصالح محلی در اجرای کار،

ث: پیش‌بینی مدت معقول برای اجرای کار و ایجاد انگیزه و تشویق مالی برای انجام و اتمام کار یا موضوع پیمان یا قرارداد قبل از موعد مقرر،

ج: تعیین روش و مرجعی برای حل و فصل سریع اختلافات،

چ: تعیین حدود اختیارات و مسؤولیت واحدهای مدیریت، کنترل و نظارت در پیمانها و قراردادهای اجرایی طرح،

ح: پیش‌بینی آموزش نیروی انسانی (اعم از آموزش برای اجرا، راه‌اندازی یا بهره‌برداری) در موارد لازم،

خ: اتخاذ تدابیر لازم به منظور رعایت اصول ایمنی و بهداشت محیط کار و همچنین جلوگیری از وارد آمدن خسارت به تأسیسات و منابع عمومی و خصوصی و اشخاص

ثالث در اثر اجرای قرارداد و پیش‌بینی نحوه جبران خسارتهای وارده (از قبیل پوششهای بیمه‌ای)،

د : الزام به استفاده از متون، شرایط و شرح خدمات تیپ برای قراردادهای و پیمانهای اجرای طرح که در مورد آنها متون تیپ تهیه و ابلاغ شده یا می‌شود،

تبصره : تهیه و به کارگیری متون و شرایط غیرتیپ تنها در مواردی که استفاده از متون تیپ میسر نباشد براساس آیین‌نامه‌ای که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد مشخص خواهد شد،

ذ : پیش‌بینی حد معقول و منطقی برای تغییر متادیر، مبلغ و مدت در قالب موضوع قرارداد یا پیمان،

ر : واحد اجرای طرح باید متعهد شود که حداقل یک نسخه و نیز نسخه اصلی اسناد و مدارک محاسبات و نقشه‌های مرتبط با قرارداد را در محل دفتر مرکزی خود در ایران نگهداری کند تا در صورت خواست کارفرما آن را فوراً به کارفرما تسلیم نماید.

۲۸- اصول و مبانی حاکم بر نرخ‌گذاری و نحوه پرداخت قراردادهای و پیمانهای اجرای طرح

اصول و مبانی حاکم بر نرخ‌گذاری و نحوه پرداخت قراردادهای و پیمانهای اجرای طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف : تهیه فرمولهای استاندارد، ضوابط عمومی و نحوه کاربرد آن برای محاسبه حق‌الزحمه، تعرفه یا قیمت‌های پایه خدمات و کارهای رشته‌های مختلف اجرای طرح که امکان یکسان‌سازی روش محاسبه آنها وجود دارد، براساس میزان مصرف یا بازده متعارف مواد و مصالح، تجهیزات، ماشین‌آلات، نیروی انسانی و تکنولوژی مورد نیاز،

ب : تهیه قیمت‌های پایه براساس فرمولهای جزء "الف" بند (۲۸) و نرخ و هزینه‌های متداول و معقول در کشور برای هر یک از عوامل یاد شده و نیز سایر اجزای هزینه‌های اجرای طرح از قبیل هزینه‌های حمل، تجهیز و برچسیدن کارگاه، بیمه‌کار، بالاسری و منطقه‌ای،

- پ : تهیه فهرست بهای اجرای کار با تعداد ردیفهای محدود، بدون درج قیمت برای استفاده از آن در موارد ممکن و اخذ پیشنهاد قیمت، برحسب بهای واحد ردیفهای فوق و مقایسه قیمت پیشنهادی با برآورد کل کار براساس قیمت‌های پایه برای تعیین برنده، مناقصه و انجام پرداختهای موقت و قطعی براساس ردیفهای محدود شده فوق،
- ت : متناسب نمودن قیمت پیمانها و قراردادهای اجرای طرح در طول اجرا، برای کارهای با مدت اجرای بیش از یک سال، و با قیمت‌های مقطوع برای کارهای بامدت اجرای یک سال یا کمتر از یک سال (منظور از مدت اجرا، مدت پیمان یا قرارداد و تغییرات مجاز حادث در حین اجرای کار می‌باشد)،
- ث : استفاده از مبانی مورد عمل در محاسبه قیمت‌های پایه، حق‌الزحمه و تعرفه‌ها برای تعیین قیمت کارهایی که قیمت پایه یا حق‌الزحمه یا تعرفه مصوب سازمان برنامه و بودجه در مورد آنها ابلاغ نشده است با در نظر گرفتن آنالیز خاص مربوط به هر کار،
- ج : استفاده از روش تهیه متره، در محاسبه و پرداخت کارکردها با استفاده از روش محاسبه و پرداخت براساس مراحل پیشرفت فیزیکی کار در مواردی که استفاده از این روش منطقی باشد،
- چ : بکارگیری روشهای تضمین پرداخت به موقع مطالبات تأیید شده واحدهای اجرای طرح از کارفرما، (در مورد طرحهای عمرانی)، از طریق گشایش اعتبار اسناد ریالی نزد بانکها یا مؤسسات اعتباری یا پوششهای بیمه‌ای.
- ح : فراهم نمودن زمینه تأمین منابع مالی و پولی لازم برای اجرای طرحهای عمرانی (که از محل بودجه عمرانی دولت انجام می‌شوند)، توسط واحدهای اجرای طرح یا مؤسسات یا شرکتهایی که در این مورد تعیین صلاحیت می‌شوند و بازپرداخت تسهیلات مزبور در قراردادهای مربوط براساس ضوابط و شرایطی که تدوین و توافق خواهد شد.

مدیریت، کنترل و نظارت بر اجرای طرح (فعالیت‌های موضوع جزء "ب" بند ۲۲)

۲۹ - تعریف

مدیریت، کنترل و نظارت بر اجرای طرح، شامل فعالیت‌هایی است که برای مدیریت و کنترل کمی و کیفی اجرای طرحها، از طریق انجام هماهنگی لازم و اعمال کنترل‌های فنی و نظارت عالی یا مستقیم بر کار، براساس مشخصات فنی، استانداردها و معیارها در چهارچوب برنامه زمانبندی مربوط صورت می‌گیرد.

۳۰ - اصول و مبانی حاکم بر مدیریت، کنترل و نظارت بر اجرای طرح

- اصول و مبانی حاکم بر مدیریت، کنترل و نظارت بر اجرای طرح به شرح زیر تعیین می‌شود:
- الف: مستقل بودن واحدهای موضوع این بند از واحدهای تهیه و ساخت کالا و تجهیزات و پیمانکاری اجرا و رعایت مراتب مندرج در بند (۲۶) در ارجاع کار به آنها،
- ب: مسئول بودن واحدهای موضوع این بند، حسب وظایف محوله، نسبت به مدیریت و کنترل بر اجرای صحیح کار، طبق معیارها و ضوابط فنی، نقشه‌های اجرایی، برنامه زمانبندی و سایر اسناد و مدارک مربوط و شرایط کار،
- پ: مسئول بودن واحد نظارت نسبت به کنترل کیفیت مواد، مصالح، تجهیزات و عملیات اجرایی،
- ت: محفوظ بودن اختیار دستگاه اجرایی برای انجام کنترل‌های کیفی لازم،
- ث: الزام به استفاده از شرح خدمات تیپ نظارت و شرایط و مشخصات لازم برای نیروهای متخصص به عنوان عوامل مدیریت، کنترل و نظارت و شرح وظایف آنها در رشته‌های مختلف،
- ج: الزام به رعایت روشها و دستورالعمل‌های فنی نحوه انجام مدیریت، کنترل و نظارت،

چ : تعیین حداقل تسهیلات رفاهی برای کارکنان نظارت کارگاهی در ضوابط و قراردادهای مربوط،

ح : استفاده از واحدی که خدمات طراحی تفصیلی و اجرایی طرح را انجام داده است، برای خدمات نظارت در مواردی که پیمانکاری اجرا بر عهده واحد مزبور نیست، مجاز می‌باشد.

آماده‌سازی برای نگهداری و بهره‌برداری

۳۱- تعریف

آماده‌سازی برای نگهداری و بهره‌برداری شامل تمام اقداماتی است که به موازات سایر فعالیت‌های اجرایی انجام می‌شود تا بهره‌برداری به موقع و با ظرفیت پیش‌بینی شده در طراحی ممکن گردیده و همچنین نگهداری موثر، مطلوب و هرچه ساده‌تر طرح عملی باشد.

۳۲- اصول و مبانی حاکم بر آماده‌سازی برای نگهداری و بهره‌برداری

اصول و مبانی حاکم بر آماده‌سازی برای نگهداری و بهره‌برداری به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف : تعیین هر یک از واحدهای نگهداری و بهره‌برداری در زمان پیش‌بینی شده در برنامه اجرای طرح (به استثنای طرح‌های انفورماتیکی) و انجام به موقع فعالیت‌های مربوط به برنامه‌ریزی اجرایی، عملیات آماده‌سازی، سازماندهی و آموزش نیروی انسانی دوران نگهداری و بهره‌برداری و نیز سایر اقدامات لازم، به منظور آماده‌بودن برای بهره‌برداری تا قبل از اتمام دوران اجرای طرح،

ب : ایجاد نظام کنترل و گزارش‌گیری از انجام آزمایش‌های پیش‌راه‌اندازی و راه‌اندازی هر بخش تا رفع عیب کامل و حصول به نتیجه لازم در طرح‌های صنعتی،

پ : تهیه و ارایه به موقع نقشه‌های چونساخت و دستورالعمل‌های آزمایش و تحویل و نگهداری و بهره‌برداری (فنی، مالی، اداری) به‌طور روشن و قبل از تحویل موقت (در مورد پروژه‌های صنعتی قبل از آزمایش و تحویل)،

- ت : پیش‌بینی و تهیه به موقع ماشین‌آلات، تجهیزات، قطعات یدکی، لوازم، مواد و مصالح مورد نیاز برای مدت پیش‌بینی شده در برنامه طرح، در دوران نگهداری و بهره‌برداری.
- ث : تأمین نیازهای تکنیکی و دانش فنی نگهداری و بهره‌برداری، به نحوی که انتقال و به کارگیری تکنولوژی را در چهارچوب سیاستهای تعیین شده به همراه داشته باشد،
- ج : تنظیم روابط واحد بهره‌بردار و مدیریت اجرایی و فراهم نمودن امکان بهره‌برداری تدریجی از کار.

(ث) ارزشیابی

۳۳- تعریف

منظور از ارزشیابی در این نظام مجموعه فعالیت‌هایی است که به منظور سنجش عملکرد تهیه و اجرای طرح‌ها و عوامل دست‌اندرکار مربوط به آن برای وصول به هدف‌های تصریح شده در نظام فنی و اجرایی و طرح‌های عمرانی کشور انجام می‌شود:

نتایج حاصل از این ارزشیابی‌ها در اصلاح این نظام و تهیه و اجرای طرح‌های عمرانی کشور مورد عمل قرار خواهد گرفت.

۳۴- اصول و مبانی حاکم بر ارزشیابی

اصول و مبانی حاکم بر ارزشیابی به شرح زیر تعیین می‌شود:

- الف: ارزشیابی طرح‌ها از جنبه‌های فنی، اقتصادی و اجتماعی بر مبنای مفروضات اولیه طرح، شاخص‌ها، نرم‌ها و استانداردهای علمی و فنی،
- ب: تعیین زمان ارزشیابی با توجه به نوع کارها و پروژه‌ها و درج مقاطع و زمانهای مختلف ارزشیابی در برنامه زمانبندی پروژه،
- پ: ایجاد شناسنامه کاری برای عوامل دست‌اندرکار تهیه و اجرای طرح‌ها، شامل دستگاه‌های اجرایی و اشخاص حقیقی و حقوقی فنی و متخصص و نیز تهیه شناسنامه برای هر یک از طرح‌های عمرانی کشور،
- ت: ایجاد نظام اطلاعاتی و به روز نمودن اطلاعات در مراحل مختلف تهیه و اجرای طرح، برای آگاهی از وضعیت و مشکلات اجرایی طرح‌ها، واحدهای مدیریت اجرایی واحدهای کنترل و نظارت، واحدهای پیمانکاری اجرا، واحدهای خدمات مشاوره‌ای تهیه طرح، واحدهای نگهداری و بهره‌برداری و نیز واحدهای تولید کننده ماشین‌آلات تجهیزات و تأسیسات از نظر کمی و کیفی، طی یک برنامه زمانی مشخص،

ث : ارزشیابی عملکرد واحدهای دست‌اندرکار تهیه و اجرای طرحها و اقدام به تشویق و قدردانی از کسانی که در انجام وظایف مربوط، استانداردها و مشخصات فنی را به خوبی رعایت کرده‌اند.